

СЪЮЗ НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЦЕНТРАЛЕН СЪВЕТ

1000 София, ул. „Пиротска“ № 7

тел./факс: 0359-2987-83-90

e-mail: sub@sub.bg

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

В. № 12/1-8.6/0
01.07.09
91

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

НА СЪЮЗА НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ
ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 6 ОТ 2009 Г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 4 юни 2009 г. Съюзът на юристите в България (СЮБ) е конституиран като заинтересована страна по конституционно дело № 6 от 2009 г., образувано по искане на 49 народни представители от 40-то Народно събрание за установяване на противоконституционност на §§ 6, 7, 25, 29, 31-36, 43, 44, 46, 48, 51, 57, 74, 83, 86, 91, 94 и 108 и §§ 111-113 от Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (обн. ДВ 33 от 2009 г.).

Съюзът на юристите в България изразява следното становище:

Съгласно Конституцията на Република България (КРБ) в структурата на съдебната власт са включени три институции – съд, прокуратура и следствени органи. В чл. 128 КРБ следствените органи са посочени **отделно** от съда и от прокуратурата. Промяна в този техен статут може да настъпи само чрез изменение на Конституцията от Велико народно събрание по силата на чл. 158, т.3 КРБ и Решение №3/10.04.2003 на КС. Пренебрегвайки посочения задължителен ред 40-то Народно събрание прие Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ЗИДЗСВ) от 30.04.2009 г., с който следствието се включва в състава на прокуратурата. Трудно е да се пренебрегне противоконституционността на съответните норми от ЗИДЗСВ.

Освен това, 40-то Народно събрание изземва конституционно определени пълномощия на Висшия съдебен съвет по чл. 129, ал. 1 КРБ като „премества“ следователите към прокуратурата. Това **вмешателство на законодателната власт в компетенциите на съдебната власт** е нарушение на чл. 8 и чл. 129, ал.1 КРБ.

Има и други, макар и не толкова фрапиращи нарушения на Конституцията като напр. – приемането на ЗИДЗСВ в едно заседание, въпреки,

че чл. 88, ал.1 КРБ изисква обсъждането и приемането на законите да става в две отделни гласувания в отделни заседания.

Част от исканията на 49-те народни представители са за отмяна на законови норми, които вносителите неоснователно преценяват като противоконституционни. Напр. т.5.1 от искането търси несъвпадение между сроковете по чл. 164, ал. 1 и ал. 2 ЗСВ за назначаване на следователи. По т.5.2 се констатира несъответствие между Закона за защита на квалифицираната информация (ЗЗКИ) и отпаднали задължения на Националната и областните следствени служби. В т. 5.3 се претендира за противоречие между ЗСВ и Закона за държавния бюджет. Според т. 5.4 със ЗИДЗСВ се обърква процедура по НПК за разпределение на делата. Доста произволно е и твърдението в т. 4.2, че по силата на ЗИДЗСВ професията на следователите става „второ качество”. Във всеки случай подобно твърдение няма нищо общо с претенциите да се обявят като противоречещи на Конституцията определени норми на ЗИДЗСВ.

Изброените становища на 49-те народни представители, дори да са основателни, се отнасят до несполучливи законодателни решения, а не до нарушаване на Конституцията. Прекалено разширително тълкуват вносителите чл. 4, ал. 1 КРБ приемайки всеки дефект, в който и да е закон като такова нарушение. Неубедителни са позоваванията на Решения №9/30.09.1994 г., №19/12.10.1995 г., №22/24.09.1998 г., №7/20.05.2003 г. на КС. Тези решения имат предвид не всякакви пропуски и несъответствия в законите, а само такива, които изключват възможността за прилагане на съответния нормативен акт.

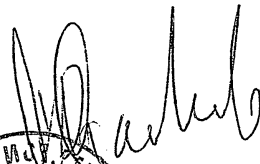

Функциите на следователите можеха да бъдат възстановени с едно елементарно изменение на чл. 194 и чл. 194а от НПК, които текстове в настоящата им редакция са абсолютна пречка за възлагането на разследване по дела, различни от изчерпателно посочените. Това противоречие ще бъде налице дори ако се приеме, че новите текстове не противоречат на Конституцията, тъй като преминаването на следствието към прокуратурата е само въпрос на вътрешно структуриране на съдебната власт, част от която са както прокурорите, така и следователите. При изричната разпоредба на чл. 194, ал. II от НПК, че извън случаите по ал. I разследването се извършва от разследващи полицаи, всяко друго действие, извършено от следовател няма да може да породви желаните правни последици. Вече са налице случаи на оспорени пред съдия процесуални действия. Има реална опасност декларираното намерение за позитивна промяна да има отрицателен ефект.

Не може да се приеме и вариант, в който прокурорът възлага на следователя собствените си правомощия да извършва отделни следствени действия или цялото разследване, тъй като и при сегашното законодателно решение следователите не стават прокурори, а остават като обособено звено в рамките на прокуратурата. Те са вид разследващ орган, компетенциите на който са изрично определени, и не могат да бъдат тълкувани разширително.

Много въпросителни се поставят и относно статута и правомощията на директора на НСС, който съгласно измененията на чл. 38, ал. I, т. 3 от ЗСВ е заместник на главния прокурор по разследването. Според чл. 139, ал. I от същия н.а. главният прокурор се подпомага от заместници при ВКП и ВАП, на които

може да възлага свои правомощия. Втората алинея на текста дава правомощия на главния прокурор и неговите заместници да отменят или изменят актове на подчинените им прокурори. Очевидно е различното третиране на зам. главния прокурор по разследването, за който би следвало да се приеме, че не може да отменя актове на прокурори, тъй като той няма такива подчинени. Всъщност неговите правомощия, както и тези на прокурорите по отношение на следователите не могат да бъдат по-различни от обема, в който са определени по НПК. Тогава какъв е изобщо смисълът на извършената промяна, вместо да бъде изменен НПК?

ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Б. СЛАВЧЕВ)